

زخم پپتیک

زخم پپتیک به زخم معده، دوازدهه و یا مری وابسته به محل آن اشاره دارد. این زخم حفره ای است که در دیواره مخاطی معده، پیلور (دهانه بین معده و دوازدهه)، دوازدهه (اولین بخش روده کوچک) یا مری ایجاد میشود. علت آن فرسایش ناحیه مخاطی است که بعدها در عمق پیشرفت کرده، به لایه عضلانی گسترش یافته یا حتی از آن عبور کرده و به پریتون می رسد.

علل زخم پپتیک

- ❖ آسیب های مخاط معده و دوازدهه
- ❖ مصرف آسپرین، داروهای ضد التهاب غیر استروئیدی (ایبوپروفن، ناپروکسن، دیکلوفناک، پیروکسیکام، مفنامیک اسید، سلکوسایب و نیکوتین)
- ❖ عفونت هلیکوباکتر پیلوری
- ❖ سابقه خانوادگی

تشخیصی

- ❖ در معاینه جسمی درد، حساسیت اپی گاستر یا نفخ شکم آشکار میگردد.

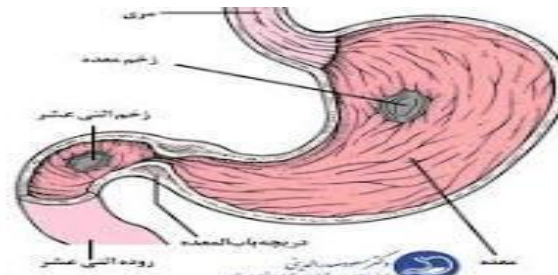
- ❖ آندوسکوپی دستگاه گوارشی فوقانی
- ❖ نمونه برداری از مخاط معده
- ❖ آزمایش آنتی ژن مدفوع
- ❖ آزمایش تنفسی اوره

علائم

- ❖ سوزش سردل یا درد زیر دنده ها
- ❖ اسهال یا یبوست
- ❖ کاهش وزن
- ❖ کاهش اشتها یا احساس گرسنگی
- ❖ در صورت بروز خونریزی علائم کم خونی مانند خستگی، درد قفسه سینه یا تنگی نفس و افت فشار خون مشاهده میشود.

به عنوان یک اصل مهم:

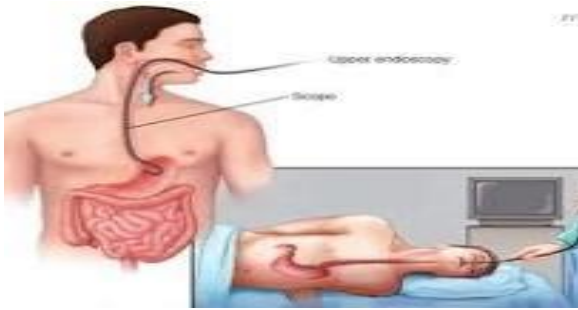
در زخم معده درد مبهم و مالشی در قسمت میانی، اپی گاستر یا پشت بوجود می آید که بلافاصله بعد از خوردن غذا رخ می دهد حال آنکه درد بعد از زخم های دوازدهه غالباً دو تا سه ساعت بعد از غذا خوردن احساس میشود.

تدابیر پزشکی

❖ درمان دارویی
با مصرف آنتی بیوتیک ها برای از بین بردن هلیکوباکتر پیلوری امکان عود بیماری کمتر میگردد.

- ❖ تغییر در سبک زندگی
- ❖ تدابیر جراحی

رژیم غذایی

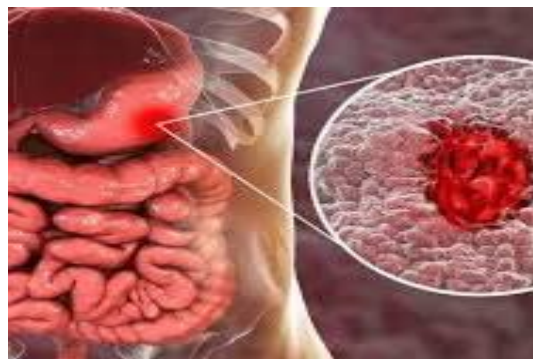
- ❖ پرهیز از مصرف غذاهای آماده یا فست فودها
- ❖ عدم مصرف میان وعده های ناسالم همچون چیپس و پفک، غذاهای تند، شور و پرادویه
- ❖ پرهیز از مصرف چای فراوان و پررنگ
- ❖ عدم مصرف غذاهای چرب
- ❖ اجتناب از مصرف سس گوجه فرنگی و ترشیجات
- ❖ عدم مصرف سیگار و ترک الکل از مواردی است که قابل توجه می باشد.

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی آرسخ

بیمارستان نبی اکرم (ص) اشنویه

زخم معده و دوازدهه

گردآوری و تنظیم: واحد آموزش سلامت

کد: NA-H-PE-00

تاریخ تدوین: 1404/09/30

تاریخ بازنگری: 1405/09/30

منابع:

- 1- هندبوک آموزش به بیمار ماری ام کانابیو، تهران: جامعه نگر، 1396.
- 2- پرستاری داخلی جراحی برونر و سودارت، گوارش، تهران: جامعه نگر، 2022.

آموزش به بیمار بعد از ترخیص

- ❖ داروها را طبق دستور پزشک معالج مصرف نمایید.
- ❖ قرص های جویدنی را کامل بجوید.
- ❖ قبل از مصرف شربت های آنتی اسید، آنها را بخوبی تکان دهید.
- ❖ از مصرف داروهایی مثل آسپرین و داروهای ضد التهاب
- ❖ غیر استروئیدی (ایبوپروفن، ناپروکسن، دیکلوفناک، پیروکسیکام، مفنامیک اسید) پرهیز نمایید.
- ❖ از انجام فعالیت های سنگین و قدرتی تا زمانیکه کم خونی شما جبران نشده است خودداری نمایید.
- ❖ از استعمال دخانیات خودداری کنید.

- ❖ اجتناب از مصرف نوشابه های گازدار، شکلات و تنقلات و غذاهای چاشنی دار
- ❖ در بیمارانیکه علائم برگشت اسید معده به داخل مری یا بازگشت غذا از معده به مری دارند لازمست از دراز کشیدن بلافاصله پس از غذا خودداری کرده و حداقلامکان در هنگام خواب بالاتنه در موقعیت بالاتری از بدن قرار گیرد.
- ❖ اجتناب از مصرف آشامیدنی های بسیار سرد یا بسیار گرم
- ❖ احتمال بروز کمبود سطح ویتامین ب ۱۲ ، کاهش آهن ، کلسیم و مواد معدنی وجود دارد که استفاده از مکمل های غذایی با نظر پزشک توصیه میشود.
- ❖ غذای خود را در چند وعده میل نمایید و از خوردن غذای اضافی در یک وعده پرهیز کنید

